

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก ตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนและรายละเอียด ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 400 คน รายละเอียดดังตาราง 1
2. การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 400 คน โดยการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากรของเกรซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607 - 610) ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 196 คน รายละเอียดดังตาราง 1
3. ทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีแบ่งชั้น (Stratified random sampling) คือ การกระจายจำนวนกลุ่มตัวอย่างไปตามอัตราส่วน จำแนกตามขนาดโรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ แล้วทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยการจับสลากตามอัตราส่วนจำแนกตามขนาดโรงเรียนในแต่ละอำเภอ รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แยกตามขนาดโรงเรียน

ลำดับที่	สพอ.	กลุ่มประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
		ขนาดโรงเรียน				ขนาดโรงเรียน			
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม
1	พระนครศรีอยุธยา	11	12	10	33	5	6	5	16
2	ท่าเรือ	11	12	1	24	5	6	1	12
3	นครหลวง	8	9	4	21	4	4	2	10
4	บางซ้าย	7	8	2	17	3	4	1	8
5	บางไทร	12	16	3	31	6	8	1	15
6	บางบาล	14	9	3	26	7	4	1	12
7	บางปะหัน	16	14	2	32	8	7	1	16
8	บางปะอิน	8	15	9	32	4	7	4	15
9	บ้านแพรก	5	3	0	8	2	2	0	4
10	ผักไห่	6	10	3	19	3	5	1	9
11	ภาชี	14	8	2	24	7	4	1	12
12	มหาราช	9	7	1	17	5	4	1	10
13	ลาดบัวหลวง	6	11	8	25	3	5	4	12
14	วังน้อย	4	11	12	27	2	5	6	13
15	เสนา	8	21	6	35	4	10	3	17
16	อุทัย	14	14	1	29	7	7	1	15
รวมทั้งสิ้น		153	180	67	400	75	88	33	196

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การศึกษาความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก รอบแรก ตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา คือ แบบสอบถามที่นำแนวคิดมาจาก กรอบมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก รอบแรก

1.1 ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นคำถามลักษณะตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วย ตำแหน่งหน้าที่ในการบริหารงาน วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหารงานและขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก ตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก จำนวน 3 ด้าน คือ มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการและมาตรฐานด้านปัจจัย รวม 14 มาตรฐาน จำนวน 53 ข้อ โดยเป็นคำถามลักษณะแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามเกณฑ์ของบุญเรือง ขจรศิลป์ (2537 : 94 – 95) ซึ่งกำหนดค่าระดับความพร้อม คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียนในการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นคำถามลักษณะตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 5 ข้อ

1.2 วิเคราะห์ขอบเขตของการศึกษา กำหนดกรอบแนวคิดและเขียนข้อคำถาม (Item) นำข้อมูลมาสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามให้ตรงกับความมุ่งหมายที่จะศึกษา และครอบคลุมเนื้อหาที่จะวัด

1.3 สร้างข้อคำถามเกี่ยวกับความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก ตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการและมาตรฐานด้านปัจจัย

1.3.1 มาตรฐานด้านผู้เรียน มีข้อคำถาม 22 ข้อ

1.3.2 มาตรฐานด้านกระบวนการ มีข้อคำถาม 21 ข้อ

1.3.3 มาตรฐานด้านปัจจัย มีข้อคำถาม 10 ข้อ

ซึ่งแต่ละข้อของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับตามเกณฑ์ของบุญเรือง ขจรศิลป์ (2537 : 94 – 95) จำนวน 53 ข้อ โดยผู้วิจัยได้กำหนดค่าระดับความพร้อมให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาตอบ ดังนี้

5 หมายถึง	มีความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก	มากที่สุด
4 หมายถึง	มีความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก	มาก
3 หมายถึง	มีความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก	ปานกลาง
2 หมายถึง	มีความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก	น้อย
1 หมายถึง	มีความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก	น้อยที่สุด

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบแรกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งศึกษาตัวแปรที่สำคัญในด้านต่างๆ โดยศึกษาจากเอกสารงานวิจัย และการสอบถามผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเป็นเบื้องต้นเพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

2.2 วิเคราะห์ขอบเขตของการศึกษา โดยกำหนดกรอบแนวคิดและกำหนดนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการที่เกี่ยวกับความพร้อมในการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบแรกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และเขียนข้อคำถาม (Item) นำข้อมูลมาสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามให้ตรงกับความมุ่งหมายที่จะศึกษาและครอบคลุมเนื้อหาที่จะวัด

2.3 ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยการศึกษาจากหลักการสร้างแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมเนื้อหาตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบแรก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ โดยสร้างข้อคำถามแต่ละข้อเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามเกณฑ์ของบุญเรือง ขจรศิลป์ (2537: 94 – 95)

2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามหลักการเสนอต่อประธาน และกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจเนื้อหาและสำนวนภาษาให้ถูกต้องสมบูรณ์

2.5 นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถและมีความเชี่ยวชาญ เรื่องการประเมินคุณภาพการศึกษาและด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 6 ท่าน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติไว้ ดังนี้ มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางด้านการศึกษา และ / หรือเป็นผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในด้านการบริหารงานซึ่งเกี่ยวข้องกับศึกษามาไม่น้อยกว่า 5 ปี เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของสำนวนภาษา รายละเอียดดังภาคผนวก ก

2.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ นำมาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยหาค่า IOC เพื่อหาค่าความตรงของแบบสอบถามได้ค่าเท่ากับ 0.93 แสดงว่าข้อคำถามสามารถวัดหรือเป็นตัวแทนของความมุ่งหมายของการวิจัยที่ต้องการวัดได้

2.7 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน เพื่อนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา

(Coefficient alpha) ของครอนบราค (Cronbach. 1990 : 202 - 204) โดยผู้วิจัยได้กำหนดค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาที่ต้องการไว้ไม่ต่ำกว่า 0.75 และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.975

2.8 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้ว นำมาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับที่สมบูรณ์เพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อติดต่อประสานงานขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง
2. ผู้วิจัยขอหนังสือจากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากโรงเรียนในสังกัดแต่ละอำเภอ โดยขอความอนุเคราะห์จากศึกษานิเทศก์และเจ้าหน้าที่ นำแบบสอบถามไปแจกจ่ายให้กับผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดตามกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามคืน โดยขอความกรุณาผู้บริหาร โรงเรียนได้นำแบบสอบถามส่งคืนที่หน่วยศึกษานิเทศก์หรือเจ้าหน้าที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ที่โรงเรียนของตนเอง สังกัดอยู่ โดยผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองหลังจากส่งแบบสอบถามประมาณ 4 สัปดาห์
4. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 196 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 %
5. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รับคืนมาตรวจสอบเพื่อคัดเลือกแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ได้จำนวน 164 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.67 เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การจัดทำข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่รับคืนมาแล้วฉบับแล้ว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS 10.0 for Windows และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1.1 ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติ และเสนอค่าสถิติเป็นตอนๆ ดังนี้

1.1.1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ในตอนที่ 1 นำมาหาค่าความถี่และแสดงค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

1.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก ตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในตอนที่ 2 มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อใช้ในการประเมินค่าและแปลความหมายของคะแนน โดยใช้คะแนนเป็นตัวชี้วัดโดยใช้เกณฑ์ของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 8 - 11) 5 ระดับ ดังนี้

4.50 – 5.00	หมายถึง	มีความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก	มากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	มีความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก	มาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	มีความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก	ปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	มีความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก	น้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	มีความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก	น้อยที่สุด

การกำหนดค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อหาค่าการกระจายของคะแนนแล้วนำมาแปลความหมาย ซึ่งผู้วิจัยใช้หลักการแปลความหมายของชูศรี วงศ์รัตนะ (2534 : 85) โดยแปลความหมายควบคู่กับค่าเฉลี่ยมีเกณฑ์ในการพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานดังนี้

0.00 – 0.70	หมายถึง	มีการกระจายน้อย
0.71 – 1.00	หมายถึง	มีการกระจายปานกลาง
มากกว่า 1.00	หมายถึง	มีการกระจายมาก

1.1.3 ข้อมูลการเปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก ตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในตอนที่ 3 มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าความแตกต่าง โดยใช้ค่า t - test และค่า F - test เป็นรายด้านและโดยรวมทั้งฉบับเพื่อใช้ในการประเมินค่าและแปลความหมายและนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

1.1.4 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียน ในการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำมาหาค่าความถี่ แสดงค่าร้อยละและวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ใช้สถิติที่นำมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mcan)

2.1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.2 สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ

2.2.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ เพื่อหาค่าความตรงของแบบสอบถาม โดยใช้ค่า IOC ของ สุโขทัยธรรมมาธิราช (2538 : 75)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC = คำนวณความสอดคล้อง
R = คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2.2 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α- Coefficient)

2.3 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

การเปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบแรก ตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามตัวแปรต้น โดยการทดสอบค่า t (t - test) และ F (F - test) ดังนี้

2.3.1 การทดสอบสมมติฐานที่คั้งไว้ คือ การเปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบแรกตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยการทดสอบค่า t - test เพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ย

2.3.2 การทดสอบสมมติฐานที่คั้งไว้ คือ การเปรียบเทียบความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบแรกตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่การบริหารงาน ประสิทธิภาพในการบริหารงานและขนาดโรงเรียน โดยใช้สถิติ One - way ANOVA ทดสอบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ยที่มากกว่าสองกลุ่ม

เมื่อผลการทดสอบ F มีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบรายคู่ในภายหลังด้วยวิธีของ Newman - Keul test